

Un Alarc'h, Un Alarc'h, Tramor!

Pa glever en deus ranket hini pe hini eus kelaouennoù an Emsav paouez da vezañ embannet evit abeg pe abeg, e weler pegen talvoudus eo kaout ur gelaouenn moulet en ur vro ha n'emañ ket dindan krabanou ar C'Hallaoued. Hervez ar vrud, ne vefe ket embannet ken 'An Avel', 'Vent d'Ouest', 'Emled' ha re all mar-teze. Spi hon eus n'eo ket gwir ar c'heloù-se; ha fiziañs hon eus evelato n'int ket marv hag e tihunint eus o c'houisk kreh-voe'h, bravoc'h ha buhezec'h. Da c'hortoz avat e chom kalz Brezhoned hep kelaouenn ha gwanaet eo an Emsav a se.

Gouzout a ra hon enebourion petra a reont pa skoont ouzh ar strolladoù hag ouzh ar renerion ha pa gasont da get ar c'helaouennoù broadel. Neuze, torret ma 'z eo al liamm a erce tud an Emsav etrezo, en em gavont o-unanik; ne zeu ket ar c'heleier pe ar c'hemennoù betek enno; kollet int evel-se evit al labour, hag a-wechoù zoken e teont da vezañ a o n i k ha fallgalonet. "Gwa d'an den a zo e-unan" a zo gwir bepred.

Ar pezh a lavaran uheloc'h n'eo ket ur faltazi diwanaet em

SHORT STORY (continued)

kement a zisplegan, siwazh, evel brown tissue. "A briar—quite a treat for the old boy. He's been smoking the small clay for ten years—er—for thirty-five years I suppose it is by now".

"Who's to have the penknife, Dada?"

"Well, girl, you remember Dic y Ffrwd! He is pretty clever with his fingers and he is always wanting—well, at any rate, he was always wanting a real good knife like this".

"How well you remember, Dada".

"Aye, some things. It's only like yesterday".

"And there's a pretty cup and saucer! Tower Bridge, isn't it? Nice, I call that".

"Leeusa Huws, next door to us, you remember, Rachel. She likes China!"

"What's in the flat package, then?"

"Twt, twt! Don't bother me".

"No, Dada, let me see!"

She untied the little parcel. Flower seeds they were. Pansy seeds! Pansies for memory . . .

"Put that in your wastecost pocket, Dada bach. The cover is a bit torn".

Only like yesterday! That rainy day when the red soil was thrown on the coffin lid! Twenty five years, and the weeds had grown freely on the little grave at Llanrhos.

"How did Tomos William like his pipe, Dada?" Rachel asked as they sat down to supper in the lodgings in Llanrhos.

"Oh he doted on it. But his stomach is not what it used to be".

Then Dafydd continued of his own accord as one who wishes to be finished with a job:

"Dic y Ffrwd has broken up tremendous. His hands are all

spered an hini eo. Re wir eo evel m'hen diskouez al lizher-mañ skrivet deomp d'an 10 eus ar miz-mañ:

"Ur c'heneil eus Bro Gembre a zo o paouez kas din eil nive-rean an **Amzer Celtiek**. Bet eo bet evidon evel ul luc'hedenn a sklerijenn dre greiz an deñvalij-enn a vez ouzh hor gronnañ. En em gavout a raen digalonekaet, met kement-se en deus roet nerzh-kalon din en-dro".

Pebezh plijadur evidomp o c'houzout n'eo ket didalvoud hol labour! Meizañ a reomp pegen pouezus eo d'ar Vrezhoned kaout skoazell eus an diavaez ha prest omp da reiñ dezho kement harp a vimp gouest da ober.

Fellout a ra deomp e vo "An Aimsear Cheilteach" un ere, n'eo ket hepken etre Breizh hag ar Broioù keltiek all, met un ere etre ar Vrezhoned o unan. Setu perak e roimp muioc'h a geleier e brezhoneg hiziviken a-zivout ar broioù keltiek hag a-zivout an emsav breizhek e-unan. Klask a raomp bezañ kelaouet-mat a-zivout Breizh (deoc'h-c'hwil Brezhoned d'hon sikour!).

Met fellout a ra deomp ivez bezañ ur frealz evit ar Vreizhiz e-kreiz o anken. Bez' e c'hellont fiziout warnomp evit reiñ da c'houzout d'ar Bed-holl kement droug a vo bet graet dezho, d'o yezh pe d'o bro gant Gouarnamant Bro-C'Hall. N'emaoc'h ket ken hoc'h-unan er Bed, paour-kaez Brezhoned, dilezet gant an holl betek-hen etre daouarn ar C'Hallaoued! Kavet hoc'h eus keneiled e Kembre hag en Iwerzhon e-pad ar bloavezhioù diwez-hañ-mañ hag ar gelaouenn-man ho tifenno atav. Echu eo ar mare ma c'helle hoc'h enebourion mougan ar brezhoneg liag an Emsav hep ma oufe den tra ebet en estrenvro.

Bremañ e ternaou ar marevezh ma krog an Emsav breizhek da dagañ Bro-C'Hall war an dachenn hag a oa ar surañ eviti betek-hen: hini an diavaez (A drugarez dezhi hec'h-unan ez eus bremañ ar bern micherourion war an dachenn-se), tachenn hag a zeu da vezañ pouezusoc'h-pouezusañ bemdez dre m'emañ Bro-C'Hall dindan beli Stadoù all galloudusoc'h egeti.

Ma rahop brud a-walc'h eta en-dro da Vreizh, hag e raomp, ne c'hello ket Bro-C'Hall kenderc'hel gant he zorfedoù. Dines eo en emgavet da heul Danevell ar Gembreiz a oa aet da Vreizh. D'ar Vrezhoned da genderec'hel gant o labour, muioc'h a nerzh hag a fiziañs enno eget biskoazh. N'eo ket dao deomp o c'hennerezh evit-se. Gouzout a reomp pegen taer ez int el labour kouls-hag en emgann. Ar Barzhaz-Breizh hen diskleir ervat pa gan:

"Skrignañ 'ra bleiz Breizh-Izel O klevout embann ar Brezel Argad!

R.D.

Em
pop
S
1.
1.
2.
4.
5.
T
mer
atel
as
vas
ers
wall
cent
who
adapt
of
emp
Th
out
abse
Scot
its
capa
The
their
doub
lords
lands
cont
turn
said
town
1 1/2 m
bring
of th
part
rule
It
ever,
iod,
actua
the a
taped
ever
ers,
the r
were
lands
yards
build
tries.
ed up
a liv
from
Scot
8 tov
2 tov
In 19
7 tov
6 tov
1 tov
1 tov
Th
creas
1,034
An
25,00
not s
opue
10%
Irish
in 19
It h
while
the p
ngly
dang
tresp